

Praktické zkušenosti z digitalizace regionálních dokumentů v MěK Chrudim

Hana Mazurová

Projektem Chrudimsko digitálně, který jsme začali realizovat v loňském roce, sledujeme dva základní cíle. V první řadě usilujeme ve spolupráci s ostatními institucemi, které mají potřebné podklady, o to, abychom zpřístupnili dokumenty o Chrudimsku v minulosti. Velice perspektivní se zdá kooperace s okresním archivem, který má bohatý pramenný materiál a s ochotou vychází vstříc návrhům na využití svých sbírek. Zároveň se snažíme nahradit nedostatek regionální literatury v našem fondu tak, abychom studentům a badatelům umožnili rychlý přístup k potřebným zdrojům. Je totiž pravda, že ve snaze popsat region za svými předchůdci z konce minulého a začátku tohoto století stále pokulháváme a zájem o tuto literaturu neustává. Historickým vývojem Městské knihovny v Chrudimi se stalo, že regionální literatura je ve fondu zastoupena velice skromně a noviny nám chybí úplně. Ve většině případů jsme nemohli požadavkům čtenářů vyhovět a náklad na případný reprint by mnohonásobně převyšoval prostředky vložené do digitalizace.

Chci se podělit o několik praktických zkušeností, které jsme při realizaci projektu nasbírali. Velice důležitá, i když zdoluhavá, je pečlivá příprava digitalizace. Nejde jenom o výběr literatury vhodné ke zpracování, ale i o dohodu s vlastníky, kteří se o své někdy dost vzácné knihy obávají. Pokud se podaří příslušný soubor shromáždit, a v našem případě je nutno poděkovat téměř všem osloveným organizacím i jednotlivcům za ochotu, je třeba věnovat mimořádnou péči tvorbě metadat. Na jejich kvalitě závisí nejen značná část budoucího úspěchu, ale ovlivňují i první vizuální dojem potenciálního uživatele. Vzhledem k tomu, že se od konce století několikrát změnila pravidla českého pravopisu, je nutné se soustředit i na formální kontrolu napsaných textů. Práce v našem případě trvala více než tři měsíce a podíleli se na ní brigádníci i zaměstnanci knihovny. Příprava metadat pro noviny je mnohem snazší a jednodušší, i když i ona má svá úskalí. Domnívám se, že není třeba do důsledku popisovat jednotlivé kroky při přípravě metadat, protože každý zpracovatel si velice brzy uvědomí, čemu musí věnovat zvýšenou pozornost a jakých chyb se musí vyvarovat.

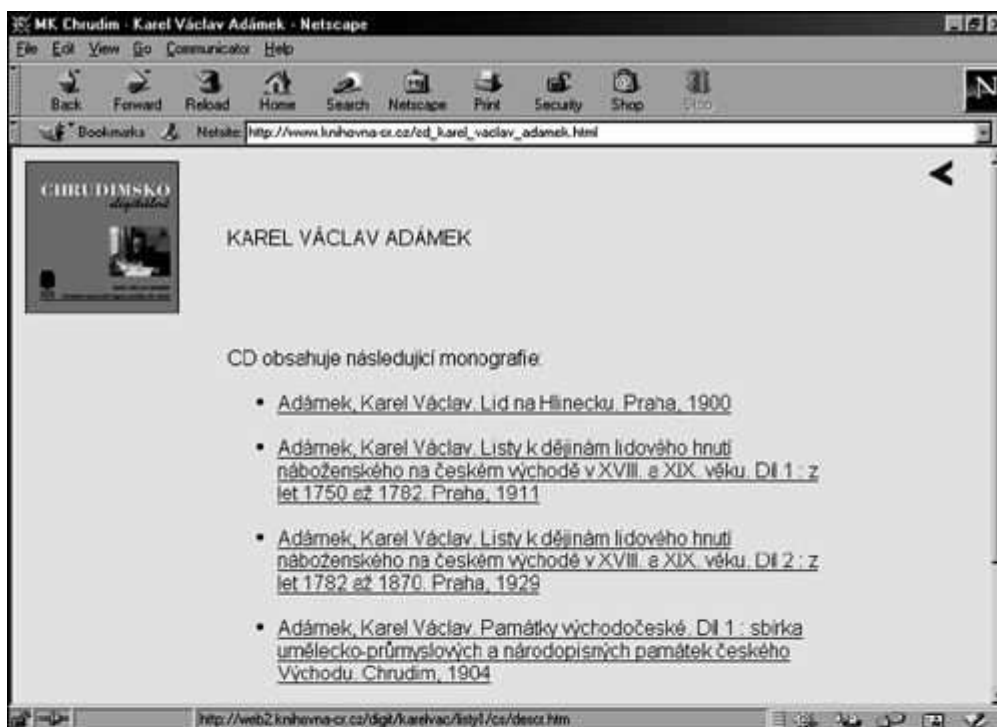
Pořízení technického vybavení špičkové úrovně pro jeden, byť rozsáhlý, program přesahovalo možnosti naší knihovny i příspěvku z grantu ministerstva kultury a podílu okresního úřadu. Také mzdové náklady bychom ze svých zdrojů nepokryli. Proto jsme se rozhodli, že technické řešení a jeho praktickou aplikaci svěříme Albertině icome Praha, jejíž zásluhy ve zpracování rukopisů jsou odborné veřejnosti dostatečně známy. Po zkoušce s přímým skenováním byla většina materiálů zpracována digitalizací mikrofilmů. Aniž bychom chtěli snižovat zásluhy Albertiny na poli digitalizace, v tomto případě jsme nebyli s výsledkem ani dodacími lhůtami spokojeni. Cena za jednu stránku dokumentu, kterou jsme zaplatili, byla poměrně vysoká, ale kvalita dodaného produktu neodpovídala našim představám. Výsledky si ostatně můžete prohlédnout na webových stránkách naší knihovny a udělat si svůj úsudek sami.

V současné době probíhají v naší knihovně zdoluhavé opravné práce na už digitalizovaných materiálech tak, abychom doplnili chybějící stránky a ty stávající upravili do přijatelnější podoby. Vzhledem k tomu, že většina knížek byla pro tento projekt zapůjčena, musíme si je od jejich majitelů znovu vyžádat a to přináší ještě větší zdržení. Z tohoto důvodu jsme v letošním roce pozastavili digitalizaci dalších ročníků regionálních novin a musíme se znovu zamyslet nad tím, jak dále pokračovat. Úplně odstoupit od načaté práce jistě nechceme, ale musíme zhodnotit efektivitu vynakládaných prostředků a dostupné náhradní varianty. Rádi bychom se podělili o zkušenosti s

ostatními knihovnami, které se digitalizací zabývají nebo o tom vážně uvažují. Zdá se, že diskuse se rozvine zejména v souvislosti s programem VISK.

Dosud jsme soustředili na více než dvaceti CD soubor základní regionální literatury z celého okresu a novin z oblasti Hlinecka a Heřmanoměstecka. Považujeme za svou povinnost podělit se o výsledky své práce i s ostatními profesionálními knihovnami našeho okresu, takže i ony budou mít kopie CD k dispozici, bohužel až v okamžiku, kdy se nám podaří chyby v dosavadním zpracování odstranit. Čtenáři nebudou muset navštěvovat jednotlivé instituce a pracně vyhledávat příslušné materiály, ale bude jim stačit, když navštíví nejbližší profesionální knihovnu. Velkou péči jsme věnovali i výtvarnému návrhu na obaly, abychom podtrhli ojedinělost a význam projektu kvalitním zpracováním detailů.

Po zhodnocení dosažených zkušeností chceme pokračovat v digitalizaci dalších regionálních novin a uvítali bychom podněty a názory těch, kteří vyvíjejí podobné úsilí. Nevyhýbáme se ani užší spolupráci s některou jinou knihovnou, protože to přináší zisk nejen oběma institucím, ale především jejich uživatelům.

skuteckému, před ... [3] až [4] jako v č. 1. ... komisařem jako v č. 1. ... děkanem skutečným Janem Felixem Chudomnosti pánův svědkův Václava Petrusa, Antonína Kolmesta Škuče, Václava Štandy, Jozefa Poláčka, sousedův a Jana Fialy z Luže ... [7] až [9] jako v č. 1. ... nebo jsem let při sobě choval a četl knihy kacířské, takové netoliko jiným jim převazovati dal, před jinými četl a schůzky s podě měl, anobrž i taky, ačkoliv jsem věřil, že svatým počest nic však méně statue a obrazy svatých za modle sem dr čestnost vzdávati že se má, jsem nevěřil, kterýchžto kací tak dlouho jsem se přidržel a v nich trval, až vyzrazen, s a dotazován jsem byl, tak jak naproti mně ustanovený exa [10] až [12] jako v č. 1. ... , která svato-katolické apoštolské se protivějí, zamítám a zavrhuju, přísahám, že nyní s celým st budoucné až do mé smrti pevně věřiti budu všecko to, drží, věří a učí svatá církev katolická, [14] až [20] jako v

© 2000-2004 Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové · pujcovna@svkhk.cz · knihovna@svkhk.cz
· <http://www.svkhk.cz>